

„Застава“ налази сваки дан двацута, а недељом свецем и данима два недеље и свеца једаред.

Цена је за Угарску кад се јутарњи и вечерњи лист заједно шаље на један месец 2 кр. 40 пот.

Поједини јутарњи бројеви стају 2 потуре.

ЗАСТАВА

За огласе влада се по 12 пот. од сваке врсте оваких оптих слова.

Уредништво „Заставе“ је у кући г. Ј. Т. Чанића. Администрација „Заставе“ налази се у кући где је Милетићева штампарија у главној ул. бр. 22

Поједини јутарњи бројеви стају 2 потуре.

ЛИСТ СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ!

(Јутарњи лист.)

ИЗДАЊЕ „РАДА“ ДЕОНИЧАРСКОГ ДРУШТВА У РУМИ.

Узбуна у Перзији.

У Техерану је велика узбуна због рефорама, које се намеравају завести у Перзији. Проглашено је опсадно стање. Чаршија је затворена и опседнута војском. Революционарни покрет управљен је противу шаха и великог везира. Против великог везира раздаване су хектографисане брошуре, и то не само по улицама него и међу војницима, — 11. јула ове године по новом календару, десило се нешто, што је светину још више раздражило. Једна војничка патрола хтела је да ухапси једног свештеника, који је агитирао против великог везира. Но овом прескочише у помоћ трговци, па ипак је војска одржала превагу и ухапсила свештеника. Ученици медресе (мухамедовске богословије) поваше народ, да набави затвореног свештеника.

Заповедник страже не хтеде га издати, на што му један од свештеника запрети револвером а остали покушаше силом да ослободе ухапшеног свештеника. Официр је заповедио војницима да пуцају, али они одрекоше послушност. На то је он сам почео пуцати из револвера и убио једнога сеједе (последника пророковог) а више њих ранио. Свештеници се разбегну, али жене и свет остадоше на месту. За тренутак била је чаршија затворена, а трговци се разбегоше. Разрушено је више дућана, један је козак (који је случајно туда пролазио) тешко рањен у груди, а један војник у ногу. Војска је брзо успоставила мир. Ако пак чаршија дуго остане затворена, онда се могу очекивати велика немири. Свештенство је хтело да иште упутство од свога старешине у Кербелафу (која је варош на турском земљишту) но телеграфска звања не примише њихове депеше. Међу тим леш убијеног сеједа лежи на кладовитом месту неогребен, а то још више узбуђује духове. Дописник „Нове Слободне Пресе“ кад је упитао, зашто неће да сахране Сеједов леш, добио је овај одговор: „О, нема никакве опасности, аге су од дружичијег градива, него ми, обични људи; четрдесет дана може му леш лежати, а да се не прогони“.

Царински рат

између Србије и Аустро-Угарске.

У седници народне скупштине од среде завршена је расправа о царинском рату са Аустро-Угарском. Министар-председник Пашић у својем дугом говору изнео је цео ток преговора и доказао да су у Бечу доиста запели око набавке топова и стављали још такве услове, на које Србија није могла пристати. Доказао је, да је Србија попустила, докле год је

могла. И министри Протић и Стојановић доказали су, да српска влада није могла дружке да чини но што је чинила. Пашић је још нагласио, како трговачки преговори нису коначно прекинути, већ су само одгођени. Но и при поновној расправи влада ће очувати независност, самосталност и интересе Србије, па буде ли тада дошло до потпуног разлаза, Србија ће загази у ту борбу. Министар привреде доказао је са податцима, да ће Србија ако узмора, издржати тај царински рат, јер су јој већ осигурале нове извозне пијаци. Ова изјава примљена је у скупштини са бурним одобравањем. У расправи тој учествовало је доста говорника и сви су скоро, осим либерала, одобрили владин поступак и осудили држање Беча у том питању. За тим се прешло на гласање. Сви старији радикали, сви млађи радикали и сви напредњаци одобрили су држање владе, увели су њен одговор на знање и гласали да се преко Рибарчеве интерпелације пређе на дневни ред. Врло је карактеристично, да су од 16 либерала само њих пет гласали да се одговор владе не узме на знање. Исход овог гласања у скупштини изазвао је међу грађанством велико одобравање. Скупштина је уједно узела на знање поступак владе и у питању набавке топова.

Шта „Браник“ саветује Србији?

Полузванично, преко „Наје Фраје Пресе“, поручише пред Петров-дан српским министрима, да прихвате политику краља Милана, а то значи: да се приближе Аустро-Угарској? „Наје Фраје Пресе“ тврди, да је ту политику у Србији отпочео либерални вођа, пок. Јован Ристић, он је постигао успех на берлинском конгресу.

„Браник“ од прошле недеље расправљајући о царинском рату између Србије и Аустрије, препоручује данашњим министрима у Србији, да се угледају на Јована Ристића, да се по његовом рецепту приближе Аустро-Угарској, па ће боље бити. У „Бранику“ се увијено поручује Србији, да отпочне аустрофилску политику, јер је Србија мала а Аустрија моћна.

Вредно је забележити, да „Браник“ и „Наје Фраје Пресе“ дају српским министрима исти савет, а тај је: да се продужи Ристићева и краљ Миланова политика. „Браник“ поред тога разуме се грди српски народ у Србији, што је дао велику радикалима, а не његовим националистима (либералима), јер да су његове националисте на влади, све би дружичије и боље било. Могуће је, да не би ни избио царински рат, јер би се тада водила политика по рецепту „Наје Фраје Пресе“, те

би у Бечу били потпуно задовољни. Стога у Србији је болесна само за то, што српски министри не воде политику великог либерала Јована Ристића и краља Милана.

Но и либерали у Србији стресају се, да угоде Бечу. Њихови посланици у скупштини нападају владу због царинског рата, и ако знају да су бечки захтеви претерани. Само они не одобравају српској влади поступак и тиме непосредно потпомажу Беч. Њихови листови пак доноссе непрестано извештаје, како се народ буни због царинског рата. Из Ловнице бајаги јављају (ту су либерали у већини), како је на вапаш дотерано мало стоке, како се за пар волова не може да добије ни 400 динара, а пре се добијало и 700 динара. Трговци хоће да купују стоку од сељака будвашто. Један богат сељак од 70 волова није могао да прода ни једнога. Затим либерални листови овако додају: Ако се до почетка септембра не прекине царински рат, сељаци ће отерати министра председника Николу Пашића. Исто то веле и бечки листови. Види се, да је то све једна кухиња беча.

Бележимо ово као знак времена, у ком живимо. Све се више испољава, за кога спрема Беч терен у Београду. Савет, који даје „Браник“, држање либерала у Србији много говоре. У осталом се не чудимо томе, јер су либерали били стуб Владанове компаније. У Владановој скупштини већину су сачињавали либерали, а они су одржавили тај злогласни режим.

Хрватска и Славонија.

Изрази радости.

У Загребу се спрема грађанство, да приреди у част новим одјелним предстојанима бакваду и серенаду. Одбор, који се бави тим послом позвао је већ власнике кућа, да извјесе заставе на својим кућама. Да ће попут Загреба дати и спољашњег знака својој радости и друга мјеста и градови Хрватске и Славоније, нема сумње. Народ српски и хрватски има права да се радује успјеху своје сложене борбе!

Изјава Бадајева.

Чиновништву правосудног одјела, које је дошло дру Бадај, новом одјелном предстојнику за правосудје, да се поклони, озмеђу остало је др. Бадај рекао: „Ја ћу на овом мјесту тако дуго устрајати, док буде код нас судство посве независно и самостално“. Колика разлика у схваћању своје дужности између њега и његова претходника.

Други корак.

Службена „Слобода“ доноси врло лијеп чланак о именовању нове хрватско-славонске владе. На једном мјесту се вели:

„Радости наше браће, којој се у овај час отимље уздах ослобођења из сапетих груди, гридружује се и искрена радост Далмације.“

Јер нова влада, прва наша народна влада, није влада „Хрватске и Славоније“ него влада „Хрватске, Славоније и Далмације“.

Име Далмације у њену наслову није празна ријеч, каковима се често кривоти дипломатска терминологија.

Темељним законима ове монархије и заклетвом владаревом санкционисан је неугасиви, неутомиви и несломиви захтев народне вође, који иште сједињење Далмације с Хрватском.

Ако се Далматинци задњих деценија толико не одушевљавају за то сједињење, макар му у срцу својме увијек остадоше вјерни, то је с тога што их је одбијао одвратни Куеновски режим у Хрватској.

Сад кад је тај режим покопан, те се на његовим рушевинама ударају темељи модерном државном уређењу, овој се враћа привлачива моћ Хрватске, а у Далмацији оживљује жеља и нада сједињења с матицом краљевства.

Расуло Куеновштине био је знак ускрснућа за Хрватску, а уједно први корак к сједињењу Далмације. Именовање народне владе у Загребу, то је већ други корак на том путу.

Наши народни непријатељи могу још за које вријеме запријечити, да се сједињење проведе, али осујетити га неће и не могу. Сложена воља народа елементарном снагом продире са својим тражбинама и нема силе, која јој може затворити пут.“

„Вујић и Красојевић“.

Један од уредника загребачког „Покрета“ разговарао је са дром Красојевићем, који је ових дана био у Загребу. По сриједи је писање „Хрватског Права“, у чланку „Вујић и Красојевић“, на које смо се ми осврнули већ. Красојевић је рекао уреднику „Покрета“:

„Чудновато, како извесни људи много којешта говоре и пишу о стварима, а да о њима не знају ни оно, што би апсолутно морали да знаду. Тако и господа око „Хрватског Права“ непрестано пишу о некаквом меморандуму у којем да су садржане жеље босанскога пучанства, а који да сам ја предао министру спољних послова. Таковога меморандума у опће и нема. То сам већ једном изјавио. Ја сам у пленуму делегација држао говор о потребама и тегама нашега пучанства у Босни, а тај говор замењују господа око „Хрватског Права“ с некаквим меморандумом! Мађарски превод говора предао сам стенографима, а кад ме је после неколико дана замолио гроф Сапари да му свој говор дадем у њемачком преводу, ја сам и овој његовој молби удовољио. Вијест о предавању некаквога меморандума проста је

ивмишљотина! Осим тога господода око „Хрватског Права“ чини се да немају јаких појмова о садашњој управи Босне. Како могу тврдити, да сам ја некакав меморандум о Босни предао — министру спољних послова?!

А што се тиче мога говора у делегацијама о потребама пуцанства у Босни, нека „Хрватско Право“ покаже и један вахтев, који сам ја заступао, а којег не би сваки наш човјек у Босни и Херцеговини прихватио? А ако „Хрватско Право“ није с њим задовољно, нека се потаже изјасни, какву би оно управу у Босни хтјело?!

„Твој сам и божи до века.“

И „Браник“ каже да је ипак успех именовање нове владе хрватско-славонске. Признаје тај успјех хрватско-српској коалицији. Али не може „Браник“ а да и тај успјех не натруни. Пише: „Они Хрвати и Срби, који су створили речку и задарску револуцију, добро су комбиновали за случај, ако мађарска опозиција, односно коалиција дође на владавину у Угарској, само што су у предности према мађарској коалицији предлажемо ишли, скоро до оне границе, кад босански кмет довикује бегу: „Твој сам и божи до века“, те се резолуционаши огрешили о достојанство и поуздане Хрвата и Срба у своју будућност.“ Ми смо нагласили, што је подвучено:

Ако стоји та босанског бег, какав је то онда успјех? То ће знати свакако „Браник“, а ми знамо само толико, да и Франково „Хрватско Право“ непрестано вљука своје читаоце с фразама, како су резолуционаши нови мађарони, који су за пештанске стипендије продали Мађарима и садашњост и будућност свога народа. Што је милије „Бранику“ ниш уз дра Франка у оцјењивању новог политичког курса Срба и Хрвата у Хрватској и Славонији, него ли са свом осталом српском и хрватском штампом? Било би интересантно чути и разабрати баш због тога, што је именовање нове владе и по његову признању ипак успех здружене хрватске и српске опозиције и то такав успјех, да, по ријечима „Браника“: „на сваки начин оправдана је радост, оправдана нова хрватска влада у свима крајевима нашега народа.“

Прилике у Русији

Из Петрограда јављају да ће у скоро изићи указ о именовању нових министара у кабинету Столипинову. Гучков ће бити министар трговине и индустрије, Никола Львов министар пољопривреде. Гроф Хајден биће наименован државним контролором. За великог прокуратора св. синода одређен је Самарин

Ворба између Грка и Вугара

Како из Цариграда јављају синод екуменског патријархата са највећим запрепашћењем примио је вест о прогањању Грка у Филипопољу и Станимаки. Закључио је да протестује и код порте и код свију заступника великих сила, у Цариграду, да затражи да се Грцима врате натраг оне њихове

цркве, које су Бугари поселили да се кривци казне, и да се омогући повратак из Македоније прогнаних грчких митрополита гревенског и битолског. Цариградски патријарх био је у тој ствари већ код великог везира.

Још јављају из Цариграда, да је уништена грчка чета, која је смрала да спали бугарско село, Орницу. 14 четника њених су убијени а 1 заробљен.

Арнаутски четовођа Кињ у трпњанском затвору.

У Трсту је ухапшен арнаутски четовођа Кињ Мати Коке и то на вахтев турске владе. Још се налази у затвору. Он је врло жалостан. Молио је аустријску владу, да хитно реши хоће ли га предати турској влади. Он добива многа писма. Од Авадона Каморноте, (који бихтео да постане владар будуће арнаутске државе) добио је писмо из Париза Један раденик из Трста послао му 5 круна, да набави себи боља јела. Из Хамбурга је Кињ добио писмо од неког дра Х. Шулца. Овај леник путовао је 1903. године по Албанији. Код Олакува сретне га чета, коју је водио Кињ. Арнаути су мислили, да је Шулц турски официр и већ почеше нишавити, али он у страху повика: „Ја сам хришћанин“. Кињ је вахтевао од Шулца, да се прекрети, што је овај и учинио. После тога Кињ је Шулца водио по Албанији. Кад су Киња у затвору упитали: За што више не пева и што не саставља песме о својој домовини одговорио је, да му је врло тешко на срцу. Кад су му рекли, да му је љубавница писала да га неће заборавити и да ће свуда ићи за њим, заплакао се и молио је, да јој пишу, да ће за њу своје месо комад по комад у своју крв, кап по кап, за њу жртвовати а да не жауке. Он је плакао а то му је био први плач.

Звер у човеку.

Догађај који се десило близу Кечкемета у селу Тисаалпару, доказује да међу људима има дивљих зверова, него међу и самим дивљим зверима. О убиству које је извршио Имре Тот над својом женом јављају ово: Тот је 19 година живео са покојном женом у дивљем браку. Испрва су у љубави и слободи живели, доцније су све чешће се овађали, тако да је жена чешће пута морала од куће бегати и Тота напуштати. Последњи пут се од бегача 14. јула о. г. вратила опет Тоту. Кад је Тот спазмо жену а он насрне на њу и стаде је бити. Жена у страху утекине на таван, одакле се тек наутра вратила у дворште. Тот је очекивао жену и једним ударцем чекића — положио је на земљу. Онда је дограбио кљеште и њима је кидо парче по парче меса с ње. Несретна жена је још живела. А кад је Тот приметио да је још у животу, а он зграби једну гвоздену полуку и рече: „та смрска ћу ја твој главу, као гују!“ и онда јој ту гвоздену полуку ојурну у уста и скоро с друге стране проби, тако да је напоследку — издахнула. Кад је била мртва, а он је пограби за косе и одвуче до љубрењака, где је отприлике за један метар дубоку рупу ископао. Но пре него што ју је покопао, распорио јој утробу тако да су јој црева се просула, — и тек онда је закопао. Тот је све то сам суду испричао. А кад су га упитали, што је после убиства чинио, одговорио је: ушао сам у комору и јео сланине опашрене. Али ко

би могао и помислити да ће суд дознати, та доста сам дубоко закопао то женско љубре! — Он је предат државном одветништву у Кечкемету.

Брзојави „Застави“

Стигли 20. јула.
Побуна у Босни.

Београд. (Од нашег нарочитог извештача). „Политика“ је јуче у вече са босанско српске границе добила овај брзојав:

„У Вељини се побунио на род против власти због паушала. Срби православни и мухамеданци заједнички су устали против полиције и војске. После крвавог сукоба народ је растерао оружнике и отео им оружје. Погинуло је по причању очевидаца 60 жандарма.

Касно у ноћ добила је „Политика“ и други брзојав: „Сва војска из Зворника иде форсираним маршем за Вељину, пошто тамошње власти још нису угушиле буну.“

Београд. (Вест угарског брвојавног звана). Поговара се да је у Вељинском округу у Босни дошло до судара између Срба и Муслмана са жандарима. Узрок незадовољству због утеривања десетка 60 су мртви и многи рањени.

Гроф Андраши код краља.

Будимпешта. За време аудијенције угарског министра унутерњих послова грофа Андрашија, код краља ниј још ништа говорено о изборној реформи, пошто за то питање још фале потребни податци и друго градиво.

Афера домбранског министра.

Будимпешта. Није истина вест да је министар Дарањи утешно домбранског министра због његове афере, што је насилно и самовласно дао уапсити мишиана Ковача.

Прилике у Русији.

Петроград. У Шербургу траје борба, са свију страна одјекује јака топовска палба. Цару одана војска заузела је већ један део града. Изгледа да ће побуна бити угушена. Барутни магацин побуњеника проноу је у зрак.

Петроград. Од распуста државне думе досад већ 2000 особа због велиздаје затворено. Од тих су 8 чланова-посланика думе. Више од 200 страних листова заплешено, а остали услед ценауре осакаћени.

Хелзингфор. Посада војничка у Хелзингфору побунила се поново услед догађаја у Свеаборгу. Војска откавала послушност и неће из касарна да изилази.

ЗЕМЉА под АРЕНДУ.

Издаје се 52 јутра салашке земље у Жабљу под аренду на једну или више година. Обратити се ваља на

Петра Ранковића
посеника Вуковац,
п. п. Карловци.

968 2-2

ПОТРЕБУЈЕМ

два помоћника

ЗА МОЈУ ВЕРБЕРСКУ РАДЉУ.

Плата према способности. Ступити могу одма.

Радивој Стојковић
у Мокрину.

1 939 1-1

За моју мануфактурну и кратке робе трговину треба једног старијег помоћника, који немачки, српски и мађарски потпуно говори. Ступити може одма.

Радивој Стојковић
у Модошу.

1. 901 1-1

ШАБАЧКО СТАЛНО ПОЗОРИШТЕ

потребује већи број глумаца и глумица. Ко жели компетовати нека се обрати на управу Шабачког позоришта и нека у исто време стави услове као и глумице своје улоге.

1. 951 3-3

Гвождарска шпедераја памука и кратке робе трговина

ЂОРЂА МЕДАКОВИЋА

у Шиду

потребује старијег и млађег помоћника, првенство имају они који су добро у гвождарској струци вични.

1. 966 3-3

КОСТА МИХАЈЛОВИЋ, трговац у Жабљу

извештава своје поштоване муштерије како из места тако и околине, да је добио велико стовариште од најбољег на гласу ердељског

КРЕЧА

и да ће од сада продавати у већој количини по 3 круне 20 потура и 3 круне 40 потура метарску цену, исто тако препоручује и београдску

ПОРТЛАНТ И РОМАН

кају по 5 круна, 60 потура и 3 круне 90 потура, будимске земље (штрикле) по 4 кр. 20 потура, исто тако и сву другу гвождарску, шпедерајску и памучну робу по најјефтинију цену. Уједно потребујем за своју трговину одмах једног младог

спомоћника и једног шегрта.

1. 985 3-5

За моју гостионицу

потребујем одма

једну ваљану женску

без деце, од 40-45 година стару, која и кујински посао разуме.

Имра Јанковић

гостионичар на рибијој пијаци бр. 9. у Новом Саду. 931 5-5

ЗА МОЈУ

филијалу у Меленцима по модно-мануфактурне бранже треба једног млађег спомоћника исти мора солидан и вешт продавац бити, уз добру фикс плату.

Ступање одмах. Адреса:

Страин Секулић
Карлова.

1. 964 2-2